

AFET VE ACİL TIP ASİSTANLIĞI**DISASTER AND EMERGENCY MEDICINE RESIDENT****Dr. Öğr. Üyesi Barış Murat AYVACI****OZ**

Bu çalışmada bir acil tıp asistanının gözünden ilk afet görevi ve karşılaştığı duygu durumu anlatılmıştır.

Anahtar kelimeler: Afet, Acil Tıp Asistanı

ABSTRACT

In this study, the first disaster task and emotion faced by an emergency medicine resident are explained.

Key words: Disaster, Emergency Medicine Resident

İnsanoğlunun nedendir bilinmez içinde bulunduğu zamanları hep "en zor " olarak tanımlar. Zaman geçtikçe edinilen tecrübeler ve sahip olunan yaşanmışlıklar ile o "en zor" zamanlar "gerçek zorluklar" ile kıyaslandığında zihnimizin dolaplarında artık daha kolay bir klasöre atanır.

Her insanın özel hayatı kadar meslek hayatı da aynı şekilde işlem görür. Asistanlığın ilk günlerinden itibaren de bu durum bir acil tıp asistanı için de böyledir. Mecburi hizmetinden yeni gelmiş bir süre "zor" geçen pratisyen hekimliğini tamamlamış, artık bir acil tıp kliniğinde, uzmanlığını tamamlama amacına sahip gencecik ve hayat dolu bir birey. Asistanlığın ilk ayları ile birlikte karşısına çıkan "zor"luklar, hastaları ile ilgili endişeleri, savaşmak zorunda kaldığı

kendine ait sağlık sorunları, yaşam "zor"lukları, tükenmişlik sendromu denizi kumsalında yürünen aylar, yıllar, arada bu "zor" asistanlık sürecinden kendini kurtarma düşüncesiyle yazılan dilekçeler, talepler, nöbetler, nöbetler, nöbetler...

"Zor"lu eğitim süreci içinde nöbet sonraları girilen eğitim toplantıları, nöbet önceleri hazırlanan sunumlar... Oldukça geniş ve kapsamlı ve "zor" bir müfredat acil tıp asistanını bekler. Karşılaştığı ilk hastadan itibaren kendisini öğrenmek zorunda hissettiği hastalık çeşitliliği biraz da yoğun bir hastanede çalışıyor ise bu "zor"lu sürece katkı sunmaya devam eder. Asistan okudukça semptom bazlı hastada düşünmesi gereken ayırıcı tanı havuzunun içinde algoritmalar ile ayakta durarak doğru tanıya koşmaya çalışır.

Bir zaman olur. O zamana kadar aslında hep duyduğu ancak hastanesinin içinde güven ile çalışırken gerek duymadığı, aslında elinin altında duran tüm rehber niteliğindeki kitaplarda en az bir konu başlığı olarak yer alan bölüm karşısına çıkmıştır. Bir afet olmuştur...

Bir acil tıp asistanı olarak "zor" bir nöbette, kırmızı alanda çalışırken, çalan oda telefonum ile afet ile tanışıklığım başladı. Arayan Acil Tıp Klinik Şefimiz Prof. Dr. Doğan Niyazi Özüçelik'ti. Van'da bir deprem olmuş, haber kanalları son dakika olarak bilgileri aktarıyordu. UMKE olarak İstanbul'dan bir sağlık ekibi Van'a gönderilecekti. Klinik Şefim ekibe

katılmamın uygun olacağı kanaatindeydi ancak bu işte "gönüllülük" esasının olduğunu da anımsamamı istedi. Ne olabilir di ki? İstanbul'un bölge hastanesi olarak adlandırılabilen bir hastanesi olan Bakırköy Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde orta kıdemli bir acil tıp asistanıydım. "Zor"lu vakalar ile ekipçe baş edebiliyorduk. Orada da hastalarımıza bakacaktık. İşim aynı, görev tanımım aynı, sadece yerleşkem farklı olacaktı. Ama durum aslında pek öyle değildi.

Kaç gün kalırız diye sorduğumda hocam bana 4-5 gün kalacağımızı söyledi. Eve gitmemi, çantamı hazırlamamı ve havalimanına gelerek uçağa yetişmemi istedi. Eve geldim, UMKE formamı giydim, çantamı bana belirtilen süre için uygun olacak şekilde UMKE temel modül eğitimlerinden öğrendiğim şekilde düzenledim ve havalimanına yetiştim. Bana göre oldukça uzun bir uçuş sonrası Van Ferit Melen Havalimanı'na indik, oradan otobüslerle depremin merkez üssü olan Erciş'e geçtik. Hava artık çoktan kararmıştı. "Zor"lu yolculuğumuz bitmişti artık hastanemizi kurmalıydık, etraf karanlıktı ve görülen pek bir şey yoktu...

Sabah oldu, ekip olarak hastane için çalışmalarımızı tamamlamak üzereydik, herkes hep birlikte görev tanımı gözetmeksizin harika bir imece ve harmoni içerisinde çalışıyordu. "Bu iş benim işim değil" kavramı ortadan kalkmış yerini "ne yapmamız gerek, bekleyen iş ne var?" sorusuna bırakmıştı. Kalabalık sağlık ekibinin görev tanımları hocamız tarafından belirlendi ve acil tıp uzmanları ekip liderleri olarak atandı.

Çok büyük bir sorumluluktu. Beraber çalışılan diğer branşlara mensup diğer uzman arkadaşlarımızla birlikte gelen

hastaları multidisipliner değerlendirebiliyorduk. Gelen kritik hastalar için bir acil tıp, bir anestezi, bir göğüs cerrahi, bir genel cerrahi, bir ortopedi, bir plastik cerrahi, bir kalp damar cerrahi uzmanının aynı anda hasta başında olduğunu hasta hakkında öneriler sunduğunu ancak son karar ve sorumluluğun tamamen acil tıp uzmanında olduğu bir sistemde çalıştık. Hasta sayısı çalışmakta olduğum acil tıp kliniğinden azdı. Diğer acil tıp uzmanları ile beraber nöbetleşe ekipler olarak çalışıyorduk. Nöbetten arda kalan zamanlarda çadırlarımızı düzenliyor koşulları en iyi şekilde getirmeye çalışıyorduk. Telsizler ile haberleşiyor ve kritik hasta gelmeden önce hazırlıklarımızı tamamlayabiliyorduk. Adımız sahra hastanesi idi ama kadın doğumundan, plastik cerrahisine kadar her branş ile aktif olarak birlikteliğimiz 7/24 devam ediyordu (Şekil 1).

İkinci günün sabahında nöbetimin olmadığı bir an, alanda enkazda tıbbi yardım gereken bir durum olduğuna dair bir anons ile alan ekiplerinden birine dahil oldum. Araç ilçe periferinden merkeze doğru yol almaya başlamıştı. Yıkılmış onlarca bina ile karşı karşıya kaldığım o anı unutamıyorum. Kulağıma gelen ağıt sesleri, enkazların başında uzaktan yapılan işlemleri izleyen ve yakınlarına dair bir ses duymayı umut içinde bekleyen o sessiz kalabalık, enkazlar nedeniyle araçların giremediği yollar, tüm bunlara rağmen etrafta oyun oynayan çocuklar bizi karşılamıştı. Bindiğim aracın camında donup kalmıştım. Orası benim hastanem değildi artık alandaydım. Yollar arasında araç ile hızla hareket etmek imkansızdı. Yollar evi yok olan insanlarla dolmuş taşmıştı. Bilinmeyen bir bölgede hedefe ulaşmaya çalışıyorduk ancak verilen

tarifler ile yolları kullanabilmek mümkündü. Sözlü tariflerdeki binalar artık o köşelerde yoktu. Enkaz alanındaydık, kanım donmuştu. Afet ile yüzleşmem ilk olarak tam da bu andaydı (Şekil 1).

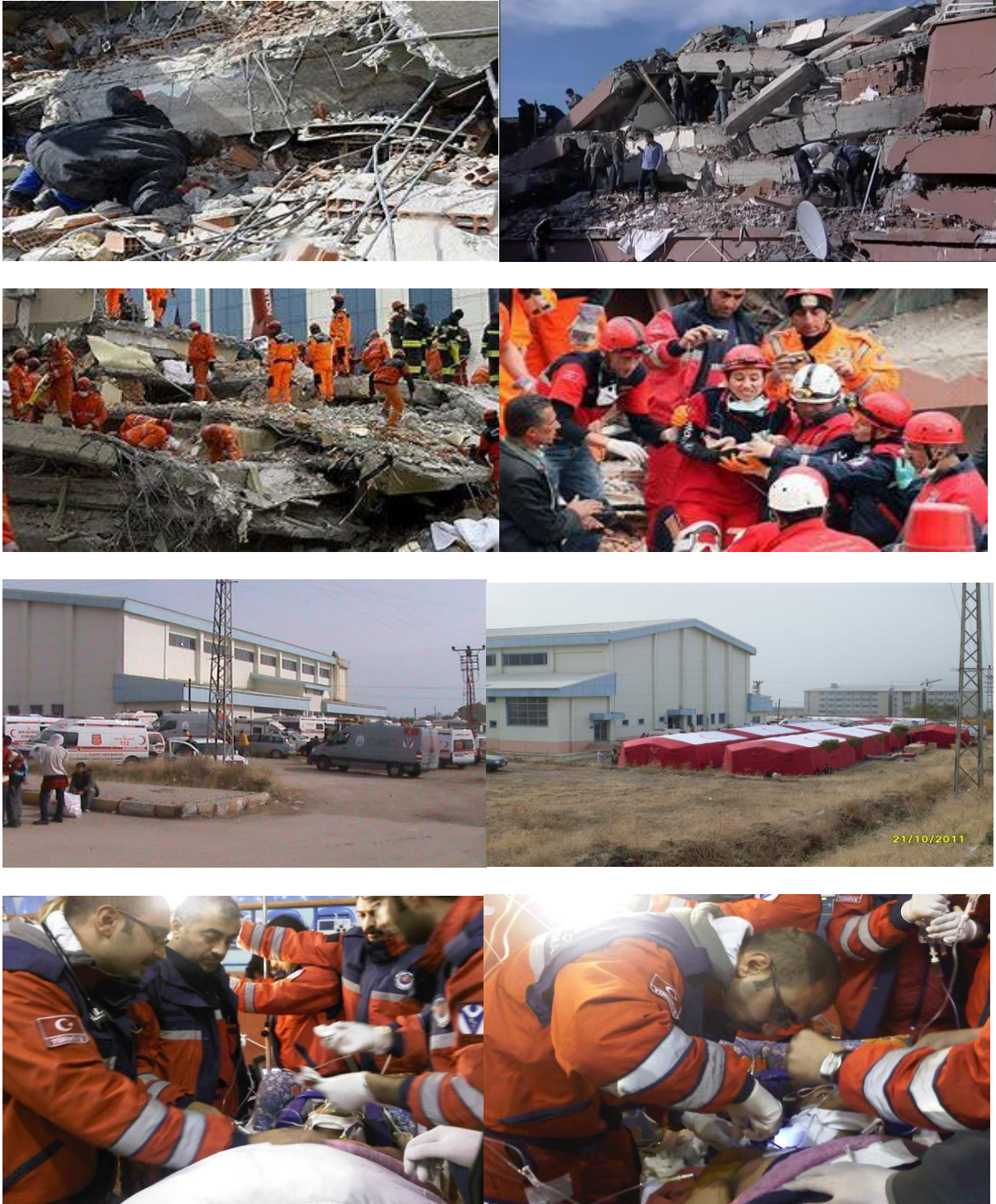
Zihin klasörlerimde "zor" olarak tanımladığım her dosya artık sınıf değiştirmeye başlamıştı bile. Endişelerim yerini üzüntüye bırakmıştı. Hayatın ince çizgi üzerindeki yerini yakından tecrübe etmiştim. Nöbet dışındaki gecelerde bile kesintisiz uyuyamıyor, sürekli artçı sarsıntılar ile uyanıyorduk. Çalışırken bazen dengemizi kaybedebileceğimiz kadar sallanıyorduk. Ama yardıma, gerçekten yardıma ihtiyacı olan insanlara, hastalara yardımcı olmanın, bir sağlık çalışanı olmanın, bir hekim olmanın haklı gurunu ve tarifsiz mutluluğunu da taşıyorduk.

Günler yavaş ve unutulmaz tecrübelerle ilerliyordu. Günler sonra enkazdan çıkan mucize insanlara bakmaya başlamıştık. Muayene sırasında konuşabilecek kadar iyi durumda olanlar bile vardı. Günlerce karanlık, sessiz ve nefes alınması güç ortamlarda kalmışlardı. Ben merkezci olduğum düşünülen insanoğlu, bu anlarda sevdiklerini sorguluyordu. Evindeki eşini, bebeğini, annesini, babasını bize soruyorlardı. İnsan o en zor anında aslında kendini bile unutabiliyordu (Şekil 1).

Şehirlere nakil gereken vakaları helikopter ya da ambulanslarla taşıyorduk. Nakil için eşlik etmek durumunda kaldığımız kritik hastalarımız olmuştu. O sorumluluğun ne kadar büyük ve zorlu olduğunu asla unutmuyorum. Hep beraber çalıştığımız acil sağlık hizmetleri çalışanlarının ne kadar zorlu ve saygı duyulması gereken bir iş yaptıklarını o gün bir kez daha anlamıştım.

Yaklaşık 11 gün geçmişti gelişimizin üzerinden. Yeni bir ekip yönlendirildiği ve gelmek üzere olduğu haberi ulaşmıştı. Kitapta hep sona sakladığım o bölümü başıma gelince sonuna kadar okumak ihtiyacı hissetmiştim. Hayat için daha farklı gözlüklerim vardı artık. Zihin klasörlerimi yenilemiştim. Enkazlar arasından geçerken, enkaz üzerine çıktığımda düşündüklerimi, tarifine kelimelerin yeterli olamayacağı insanlık manzaralarını aklımın ceplerine doldurarak Van-Erciş'ten İstanbul'a yola çıktık (Şekil 2).

Ben bir acil tıp uzmanıyım. Branşım ile gurur duyan, mesleğinden memnun, insanlara gerçekten tam da ihtiyaçları olduğu anda yardımcı olabildiğimi görmenin ayrıcalığını taşıyan bir hekimim. Ve eminim ki her acil tıp asistanı bu hissi biliyor, yaşıyor ve yaşamaya devam ediyor... Acil tıp... İyi ki varsın...

Şekil 1: 2011 Van-Erciş Depremi yıkılan binalar, yakınlarına ulaşmaya çalışan insanlar, kurtarma personelinin zamanla yarışı ve hepimiz için umut olan Azra bebeğin kurtarılışı, spor salonu ve kurulan sahra hastaneleri, 100 saat sonra kurtarılan Ferhat ve İmdat adlı kazazedelerin sahra hastanesindeki acil stabilizasyonları

Şekil 2: 2011 Van-Erciş Depremi dönüşü Atatürk Havalimanı, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünün İstanbul UMKE ekibini teşekkür ve çiçeklerle karşıla